Ч. 2 Неділя 4 (16) січня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і **Адміністрация:** улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік	зр.	2·40
на пів року	„	1·20
на чверть року	„	—·60
місячно . .	„	—·20

Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	зр.	5·40
на пів року	„	2·70
на чверть року	„	1·35
місячно . .	„	—·75

Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

(6 засїданє з дня 14 січня 1898).

При відчитуваню петиций, котрих наспіло доси 535, піддирав пос. Криштофович петицию Видїлу повітового в Снятинї в справі будови шпиталю в Снятинї. — Пос. Роман Потоцкий піддирав петицию Видїлу повітового в Перемишлянах в справі будови зелїзницї Задвірє-Перемишляни-Рогатин. Ухвалено передати сю петицию комісиї зелїзничій до справозданя ще на сїй сесиї. — Пос. Белянський піддирав петицию громади Старого міста в справі оплати чиншу за уживанє міскої реальности на поміщенє бюра суду повітового. — Петицию вдовиць і сиріт по учителях народних о дари з ласки передано комісиї буджетовій.

З порядку дневного слїдувало перше читанє справозданя Видїлу краєвого в справі вибору соймом 10 членів і тількож заступників до краєвої комісиї для податку зарібкового, як також 12 членів і тількож заступників до комісиї рекурсової в справах податку особистодоходового. Справозданє передано комісиї податковій.

Внесенє пос. Солеского в справі основаня 4 шкіл ремісничих з тих по одній у Львові і Кракові передано комісиї промисловій. — Внесенє пос. Меруновича в справі розширеня робітнї ковальскої в Сулковицях передано комісиї промисловій.

Опісля слїдувало перше читанє внесеня пос. Барвіньского в справі виданя закона кр. о обовязкових спілках рільничих. Пос. Барвіньский мотивуючи своє внесенє вказував на то, що стан хлїборобский перебуває тепер тяжку кризу. Капітал опанував державний кредит і продукцию рільничу, виробив собі монополь в установленю цїни плодів рільничих, а виключив від участи продуцентів. Зорґанїзований капітал грає на готове не лиш землею але й хлїбом насущним. В виду тої сили капіталу стоять хлїбороби безрадні. Фабриканти, промисловцї, робітники зорґанїзовані і спільними силами стремлять до своєї цїли, лиш стан хлїборобский не має орґанїзациї і економічної репрезентациї. Сполученє всїх сил рільничих повинно настати в обовязкових фахових спілках рільничих. Взірцем проєктованого бесїдником закона краєвого було правительственне предложенє і проєкт предложений в ческім соймі. Бесїдник єсть того переконаня, що лиш обовязкові спілки будуть силою, котра зможе оперти ся капіталови. Побоювати ся нового обтяженя селян нема потреби, бо правительство повинно прийти в поміч такій институциї, так само як піддирає товариства господарскі. Переведенє устрою спілок після ґруп национальних усуне можливість спорів национальних. Коли не переведемо тої орґанїзациї — казав бесїдник — зроблять то социялїсти на свій лад. — Під взглядом формальним домагав ся бесїдник відосланя свого внесеня і проєкту до комісиї господарства краєвого. Так і ухвалено.

Підчас промови пос. Барвіньского обняв предсїдательство палати Преосьв. еп. Чехович.

Внесенє пос. Окуневского в справі дороги повітової Косів-Жабє до Ворохти передано комісиї дороговій. Друге внесенє того-ж самого посла в справі основаня мужескої семинариї учительскої в Городенцї, Залїщиках або Чорткові і женьскої в Коломиї, з руским язиком викладовим передано комісиї шкільній.

По сім наступило перше читанє внесеня пос. Новаковского в справі заведеня загальних, безпосередних виборів до Сойму, рад повітових і громадских. — Пос. Вайґель заявив іменем клюбу демократичного, що его партия буде голосувати за сим внесенєм. — Пос. Небиловець вносив, щоби внесенє пос. Новаковского передати комісиї для реформи виборчої. В голосованю заявило ся лиш 28 послів за переданєм внесеня Новаковского комісиї — отже внесенє відкинено відразу. За переданєм голосували лиш: Русини, польскі людовцї і з клюбу демократичного Щепановский, Романович, Роттер, Вайґель, Ґольдман, Михальский і Ольпіньский.

До ради надзираючої Банку краєвого вибрано на заступників: Федака 72, Незабитовского 116 і Бруницкого 116 голосами.

Справозданє комісиї буджетової в справі замкненя рахунків фонду краєвого за 1896 р. ухвалено після внесеня комісиї. По залагодженю ще кількох поменших справ та по відчитаню кількох внесень і інтерпеляций — між иншими пос. Жардецкого в справі переведеня реформи громадских кас позичкових і Винничука в справі шкід в громадї Павелче та пильного внесеня пос. Стажиньского в справі запомоги для погорільцїв в Деревни — закрито засїданє.

1)

Остров з закопаними скарбами.

(З анґлїйского — Р. Л Стівензона.)

(Дальше).

Лиш однїсенький раз знайшов ся такий, що поважив ся спротивити ся капітанови, а то було на короткий час перед смертию мого батька, котрого стан здоровля дуже був погіршив ся. Др. Ляйвзі прийшов був до нас одного разу досить пізно по полудни, щоби навідати ся до свого недужого, з'їв скоромний обід, що єму моя мати зварила, а відтак вийшов до гостинної комнати, щоби там викурити люльку, заким би єму привели з села єго коня. При нашій господї не було, бачите, стайнї, я пішов за ним до гостинної та пригадую собі ще добре, яка то була велика противність межи виглядом опрятного, милого доктора з єго білою як сніг перукою, зі сьвітячими чорними очима, та з єго прихильностию, а межи брусуватими селянами, особливо же межи замаценим бариловатим і вже трохи запитим розбишаком, що виглядав як страхопуд. Нараз зачав він, бачите, той капітан, посвистувати собі свою улюблену пісню:

Пятнайцять мужа на номершого скрини
Го — і го та й фляшка руму
Горівка й дідько забрали других —
Го — і го та й фляшку руму!

Я гадав зразу, що та велика скриня, котру капітан мав в своїй комнатї на горі, єсть власностию того якогось померщого, про котрого сьпіває ся в піснн, а та гадка не давала менї в снї спокою, так само як і той моряк з деревляною ногою. Але ми перестали були вже давно зважати на ту пісню; она була того вечера лиш для др. Ляйвзі новиною, та й, як то я добачив, не зробила на него милого вражіня, бо він на хвильку видивив ся з обуренєм, заким став розмавляти дальше зі старим городником Тайльор о якимсь новім способі лїченя ревматизму. Тимчасом капітана брала по тій пісни що-раз більша лють і він став бити кулаком об стіл, щоби нам тим дати знак, щобн ми мовчали. Та й зараз зробило ся зовсім тихо і чути це лиш було голос др. Ляйвзі, котрий спокійно розмавляв дальше, та за кождим другим словом пакав досить сильно з своєї люльки. Капітан витріщив з разу на него очи, гримнув знов об стіл, закляв погано і додав. Тихо там межи покладом!“

— Чи то Ви до мене кажете, чоловіче — сказав доктор і говорив дальше, коли той злочинець закляв і сказав, що до него. Лиш одно Вам скажу, а то, що коли не перестанете пити так богато руму, то одного замаценого урвителя буде менше на сьвітї.

Старого хлописка взяла страшенна злість. Він схопив ся, виймив моряцкий ніж з кишенї, отворив єго і грозив докторови, що прибєним єго до стїни.

Др. Ляйвзі анї найменьшого страху не показав по собі, лиш трохи обернув ся, а відтак відозвав ся таким самим спокійним голосом, як перед тим, так, що всї в комнатї могли єго чути:

— Скоро в сїй хвили не сховаєте ножа до кишенї, то даю Вам слово чести, що найблизший суд присяжних засудить Вас на шибеницю.

Відтак через хвильку міріли себе очима; але капітан якось зараз присїв, сховав свій ніж і як той пес, що єго вибють, відворкуючи сїв собі знову на своє місце.

— А тепер — говорив доктор дальше — коли знаю, що в моїм повітї єсть такий чоловік, то можете бути переконані, що як день так ніч не спущу Вас з очий. Я тут не лише лїкар, але й судия; а скоро почую лиш найменшї жалї на Вас, хоч би лиш на Вашу простаковатість, оттаку як сегодня вечером, то постараю ся о то, щоби Вас зробити нешкідливим і позбути ся Вас звідси. Памятайтеж собі.

Незадовго потім привели єму коня перед двері і він поїхав, а капітан того вечера та це й многих других потім не робив вже нїякої галабурди.

Глава друга.

„Чорний пес“ показує ся і щезає.

В недовгім часї потім стала ся перша загадочна подія, котра остаточно увільнила нас від капітана, хоч і не від спадщини по нїм. Була дуже люта зима, морози не попускали анї трохи а бурям також не було кінця, так, що майже й не було надії, щоби мій бідний батько дожив ще до весни. Сили єго з кождим днем що-раз більше опускали, так, що мати і я мусїли наконець самі пильнувати [illegible]сподарства і ми мали мало часу, щоби [illegible] тати собі голову нашим неми[illegible]

Вісти політичні.

Загально говорять, що нема вже надії, щоби межи Чехами а Німцями в ческім соймі прийшло до якогось порозуміня. Німці відгрожують ся, що виступлять з ческого сойму, скоро намістник не заявить, що розпорядженя язикові будуть знесені. Против сих розпоряджень відозвали ся вже голоси і в стирийскім та тирольскім соймі.

З Відня доносять, що вже й конференция президента міністрів бар. Гавча з моравскими послами, котра мала нині відбути ся, не відбуде ся. Кажуть, що правительство мало предложити на нинішній конференциї щоби всї міста на Мораві з власним статутом були признані за двоязикові, а з прочих ті, в котрих жиє що найменше 10 прц. жителів другої народности. Німецкі посли з Морави відкинули се предложенє і жадають знесеня розпоряджень язикових.

При доповняючих виборах до сойму з одного округа у Відни вибрано антисеміта Вайскірхнера против народовця Герля.

Справа Драйфуса, котрої наслідком був процес Естергазого зовсїм ще не притихла а дальшим єї наслідком буде тепер процес против славного француского писателя Золї, котрий ставчи в обороні Драйфуса виступив против Естергаза і оголосив остре отверте письмо до президента Фора. Ерстергази жадає від Золї відшкодованя в сумі 500.000 франків. Кажуть, що Золя має бути арештований. Міністерство війни настає на то, щоби Золї зроблено процес за обиду официрів.

Новинки.

Львів дня 15-го січня 1898.

— **Именованя.** Міністерство торговлї именувало концепіста почтового Володисл. Коваржика комісарем почтовим у Львові.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеграфів перенесла почтового асистента Стан. Штольца з Ряшева до Львова.

— **Презенту** на опорожнену римо-кат. парохію в Станиславові надав п. Міністер віроісповідань і просвіти о. Йос. Пяскевичеви, дотеперішньому адміністраторови тої парохії.

— **В греко-кат. духовній семинариї у Львові** відбув ся передвчера концерт в память 60-лїтного ювілею сьвященства Сьв. о. папи Льва XIII. В програму увійшли співи, гра на скрипках при солях в супроводі фортепяну. Концерт отворено хоровим відчитом: „Сьв. о. папа Лев XIII. а Русь". На концерт загостив між иншими і Преосьв. епископ перемиский Константин Чехович.

— **На нову церков** в селї Конюшках королївских під Львовом виасигнувало Міністерство віроісповідань 200 зр. субвенциї, а заразом поручило галицкому Намістництву порозуміти ся з консерватором забутків штуки, чи не можна би яких частий старої церкви, або яких частий внутрішнього устроєня заховати.

— **Зміна назви зелїзничої стациї.** Дирекция зелїзниць державних оповіщує, що з днем 10-го січня с. р. замінено дотеперішну назву стациї Живець-Заблоцє на Живець-Зайбуш.

— **Самоубийство.** З Жовкви доносять, що там застрілив ся Іван Мариновский, чоловік в середнім віцї, що приїхав зі Львова. Причина самоубийства незвістна.

— **Убийство.** В Колодрібцї над Днїстром — як доносять — замордували другого дня Рiздвяних сьвят три брати Питльовані Додера Соколівского, а став їм до помочи четвертий — Грицко Дубців тим, що подав їм закований дручок з олїйні, котрим вибиває ся клинє при тарани. Тим друччком дістав Соколівский удар в голову і упав, а відтак ще один з братів Питльованих, побережник, пхнув єго кілька разів списою коло уха.

— **З Бурштина** доносять, що в тім місточку і в поблизькім селї Людвиківка панує віспа, в наслїдок чого школу замкнено на необмежений час аж до відкликаня.

З нового краю золота. Як звістно, відкрито перед недавним часом на півострові Аляпцї в північній Америцї богаті поклади золота, а то в околицях положених над рікою Кльондік. Американьске правительство вислало в лїтї 1897 р. в тамті сторони інжинера гірничого, Джона Джільорая, аби він розслїдив на місци відносини нової золотоносної землї. Джільорай описує тепер область Кльондік в американьских часописях, і треба признати, що ті описи не заохочують цїлком до еміграциї. Як Джільорай каже, есть вже в области Кльондік одно „місто" Давзон, що числить до 5000 мешканцїв, хоч їх число збільшає ся з кождим днем. Околиця, де та місцевість лежить, есть найпустїйшою, яку можна собі уявити. Доми стоять на мочарах і в лїтї панують там заедно комести, як тиф, пропасниця і ин. Дерева не ма, хиба тілько що виловить ся в ріцї Кльондік, і тому саг дров коштує там на нашї гроші 100 зр. в осени. Кілько буде коштувати в зимі, того навіть не можна предвидїти. Гостинниць в Давзоні нема. В „містї" есть яких 500 волоцюгів і злочинцїв, що не хотять взяти ся за пяйку роботу, але місцевії поліциї і в голову не приходить замикати їх, бо не мала би для них дати що їсти. Крім горівки, всьо там замерзле. Чарка горівки коштує 1 зр., фунт замерзлих барабoль 2 зр., кільо замерзлого мяса 7 зр., але й за ті неімовірні цїни не можна всього дістати. За цигаро, що вартує 10 кр. велять платити 1 зр., за сьвічку 2 зл., за мішок муки треба було дати 200 зр., а за кільо сушеної риби 4 зр. Пять лїтрів нафти коштувало в лїтї 2 зр., тепер вже єї там нема. Всї гостинниці позамикані, бо не мають що варити. Поліция не допускає людий до міста, мимо того напливають там все нові товпи емігрантів. Що ті всї люди пічнуть, того не годен нїхто сказати.

— **Циклїст з одною ногою.** Одна нїмецка ґазота пише про чоловіка, що має лиш одну ногу а їздить на біцикли. Той дивний циклїст есть 27-лїтним урядником в Кобурзї, котрий в дитиних ще лїтах упав був так нещасливо, що зломив ногу і єї мусїли єму відняти. Але лїчене удало ся так добре, що молодий хлопець став пізнїйше дуже добрим ґімнастиком і загорілим любителем пішних подорожий. Недавно здивував він свого лїкаря ще більше, коли одного разу переїхав по при него дуже скоро на біцикли. Знаменито зроблена штучна нога позваляє єму вправляти в рух біцикль, так що він під тим взглядом не остає по заду щасливійших від себе двоножних людий.

— **Божевільний официр.** При кінци перемиської дїльницї міста, Підзамча, у стіп гори Замкової, при шляху сяноцкім, стоїть мурована коршма „Вигода", осавлена бійками до сеї степени, що команда військова заборонила воякам ходити там на пиво і горівку. Ті части біійки, які там зводиcь, вбив собі в голову поручник Б., що провадив поліцийний департамент при команд'ї корпусній так, що в недїлю в ночи дня 9 с. м. прийшов в горячцї на стацию поліцийну і зажадав патролї а властиво кількакайцять жовнїрів з багнетами і острими набоями. Уявив собі, що „на Вигодї" є склад оружя московского і сховище російских шпигунів. Комендант поліциї, не догадуючи ся нїчого, дав єму віддїл поліцийний, зложений з 12 жовнїрів до диспозициї. Позаяк однакож официрови видало ся то за мало, зажадав помочи з головної вартівнї, де одержав 4 людий, і з віддїлом скрі-

Було то досьвіта одного дня в січни. Білий іней вкривав побереже, филї били легко об скали, сонце стояло ще низько, і осьвітило як-раз ще лиш самі верпики гір. Капітан встав раньше як звичайно і поплїв ся з шаблею при боцї, з дальновидом під пахою, з капелюхом з наддертою крисою на голові, в сторону як побереже. Від єго віддиху вкрила єго була хмара пари, а послїдний голос єго який я ще зачув, коли він заходив поза велику скалу, то було якесь голосне гнївливе воркотанє, як коли-б єму все ще др. Ляйвзі не сходив з гадки.

Мати була на горі коло батька, а я накривав як-раз до сніданя для капітана, коли отворили ся двері від хати, та увійшов якийсь чоловік, котрого я нїколи перед тим не видїв. Був то чоловік блїдий з надутим лицем, без двох пальцїв на лївій руцї, а хоч він і мав шаблю при собі, то не конче було по нїм видко воєвничу у него натуру. А що я заедно розглядав ся за моряками, все одно чи они би мали одну чи дві ноги, то пригадую собі добре, що менї стало якось дивно, коли сей чоловік з'явив ся. То не був моряк, а мимо того запосило від него морскою водою.

На моє питанє, чого він собі бажає, відповів менї, що хоче випити чарку руму. Але коли я виходив з комнати, щоби єму принести руму, сїв він собі на стіл і кивнув на мене, щоби я прийшов до него. Але я й не рушив ся з того місця, де стояв з серветою в руцї.

— Ходи-ж бо близше, синоньку — сказав він — ходи близше.

Я підійшов о один крок близше.

— [illegible] отсей стіл накритий для мого то[illegible] — спитав він мене і зиркнув [illegible] то, що не знаю єго товариша Біля, а стіл накритий для чоловіка, що мешкає в нашій хатї і каже називати себе капітаном.

— Той сам — сказав він — мій товариш Біль любить, щоби єго називати капітаном. Він має близну на однїй щоцї а в товаристві він страшенно милий, особливо коли випє трохи більше як потреба. На доказ кажу ще раз, що той капітан має близну на щоцї, та й додаю, що то права щока. А що, чи правду кажу? Длятого питаю ще раз, чи мій мат Біль есть тут в отсїй хатї?

Я відповів єму, що він вийшов на прохід.

— А в котру-ж сторону, синоньку?

Коли я єму показав скалу і розповів, котрою дорогою та коли буде капітан назад вертати, сказав він лиш: „То-ж то мій мат Біль буде тїшити ся, коли мене тут побачить!"

Вираз єго лиця при сих словах зовсїм не був приятний і я позволив собі в души сумнївати ся о тій радости. Але то мене нїчого не обходить, подумав я собі, і дїйстно не знав, що менї робити. Незнакомий крутив ся заєдно коло дверий а часом як та кітка, що підсїда на миш, глипнув поза угол. Раз і я сам вийшов на улицю, але він мене зараз закликав, а коли я не досить борзо его послухав, то єго товсте лице, таке, що аж сьвітило ся, прибрало страшенний вираз і він повторив свій приказ та при тім так закляв, що я зі страху аж підскочив. Коли-ж я знову вернув до хати, то він став знову таким як перед тим, нїби трохи облестним, нїби глумливим, поклепав мене по плечи та сказав, що з мене гарний хлопчиско і я єму сподобав ся. — „Я і сам маю сина, котрий такий подібний до тебе, як одно кружело корабельне до другого, і він вся гордість мого серця. Для вас, хлопцїв, головна річ послух, синоньку — послух. Як би ти їздив був з Більом на однім кораблї, то ти би вже був научив ся послуху. Бо Біль не стерпів нїколи непослуху або недбалости, та й другі не терпіли того, що разом з ним їздили. А ось вже й іде мій товариш Біль з своїм дальновидом під пахою. Добра у него душа! А тепер синоньку борзенько до хати та за двері. Зробимо Більови малу несподїванку кажу ще раз".

Сказавши то затягнув мене незнакомий назад до гостинної і казав менї станути поза собою в кутї, так, що двері могли нас обох закрити. Можна собі подумати, що менї то не конче було по нутру, а мій неспокій став ще більший, коли я побачив, що й незнакомий, видко, чогось боїть ся. Він вхопив за шаблю висунув трохи вістре з похви та відкашлював через цїлий час, як би єму щось в горлї застрягло.

Накінець увійшов і капітан, замкнув двері за собою, та не оглядаючись анї на право анї на лїво, машерував через комнату простїсенько до стола, накритого до сніданя.

— Білю — відозвав ся незнакомий голосом, котрий нїби то мав сильно і відважно звучати.

Капітан як стій обернув ся та станув проти нас. Вся брунатна краска єго лиця десь єму нараз щезла, а навіть єго ніс став єму нїби аж сірий. Виглядав як той, що побачив якогось духа або чорта або може й щось гіршого, і даю Вам слово, що менї таки направду стало єго жаль, коли він так в однїй хвили постарів ся і сили єго опустили.

— Ну, що-ж Білю, ти мене не пізнаєш? Не пізнаєш твого старого мата корабельного, Білю? — говорив незнакомий.

Капітан зітхнув важко.

— „Чорний пес!"

— А хто-ж би, як не той сам? — відпо-

пленим в числї 16 людий, удав ся він на „Вигоду“, перевів в цїлїй коршмі ревізию і хотяй не знайшов нїяких російских гармат, окружив коршму жовнїрами. Жида велїв замкнути до комори. По кількох годинах, г. є. около 4 години рано, вислав поручник Б. так зв. „Meldzettel“ до полковника ґенерального штабу з реляциєю, що учинив всьо що було можливе і чекає на дальші розкази. Полковник одержавши таку картку, припускав, що поручник Б· мусить мати умислове збочене. Післав отже по команданта, котрий виїхав з двома лїкарями „на Вигоду“. Поручника Б. всаджено до фіякра і відвезено до ґарнїзонового шпиталю; переконано ся, що він збожеволїв. Війско відкликано і переполоханого жида випущено з комори.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і виховане.

Добрі ради.

Читайте пильно отсї ради, пробуйте так само робити або в подібний спосіб, а для більшої вигоди зробіть собі грубий зошит з паперу, витинайте з отсих рад, що Вам буде пригоже і налїплюйте по обох сторонах на картки в зошитї, а будете завсїгди мати добрі ради під рукою. До налїплюваня найлїпше купити в склепі за кілька крейцарів оплатків, потяти їх на маленькі кусні і лїпити послинивши їх з обох боків.

З надїєю на Бога, з відвагою і кріпким постановленєм витревалости беріть ся з новим роком до нової роботи та не спускайте ся на вїщо так як на власну поміч.

— В чім єсть власна поміч господаря. Що рільне господарство нинї дуже підупало, о тім не треба й говорити. Так єсть майже в цїлій Европі а у нас певно, що найгірше. Всї шукаємо на то ради, бо-ж преці хлїборобство єсть головною основою добробиту цїлого народу. Отже кождий радить по свому, кождий радить як уміє: одні домагають ся опусту податків, другі відшкодованя за неурожаї та инші шкоди, ще инші домагають ся дешевого кредиту для хлїборобів або радять їм вязати ся в спілки і т. д. Коли же близше придивити ся тим радам, то они все-таки хоч не без нїякої вартости, але малої ваги. Бо що господареви з того хоч би єму й весь податок опустили? Через то ще не збільшить ся єго майно, лиш хиба зменшить ся видаток; так само не збільшить єго і відшкодоване, бо оно хиба лиш вирівнає страту, а дешевий кредит того, хто не уміє з него користати і робити гроші, запхає хиба лиш в ще більші довги. Та й спілка не завсїгди добра, а велика та й ще примусова також не на богато придасть ся, бо спілка сама може стати й богата, але кождий спільник окремо не богато на нїй заробить. Длятого то й добре кажуть, що найлїпша ще спілка — чоловік і жінка. Отже як собі радити, як помагати в бідї? — Не від себе се кажемо, але з переконанєм повтаряємо то, що нинї в цїлім сьвітї говорять: власна поміч для господаря найлїпша і найпевнїйша. Та й в краях і у народів що далеко лїпше і висше стоять, як наш, позаводили вже й опусти податкові, і всїлякі відшкодованя та дешевий кредит і припіжні спілки, а мимо того господарям не стало лекше. Вертають отже знову до здавен-давна випробованої ради, та накликують до власної помочи. В чім же то та власна поміч господаря? — В тім, щоби він сам старав ся всїлякими способами прибільшати своє майно і з кождої найменшої дрібнички в господарстві робити гроші. Але до такої власної помочи треба конче богато розуму, а до розуму треба знов богато науки. Треба отже з науки набирати ся розуму, а відтак і самому думати та придумувати, якими би способами прибільшити своє майно Не потреба й нагадувати, що наших господарів знайшлось би ще дуже богато таких річий, з котрих можна би видобути якийсь гріш а навіть ґрунт сам, хоч і маленький, давав би ще більші доходи, як би лиш коло него ходило ся добре і розумно. Цїла штука нинїшного господарства в тім, щоби з як найменшим коштом розвинути як найбільшу продукцию. А щоби то могло статися, треба конче покидати давний спосіб господарки а брати ся до нового поступового. На се іменно будемо тут звертати увагу і показувати як треба вести поступову господарку.

— Домашна аптика для товару. Кождий поступовий господар повинен мати дома під рукою всїлякі лїки потрібні для товару, щоби їх можна зараз ужити, скоро лиш потреба. Лїки ті не конче дорогі і поволи можна їх всїх собі призбирати, а для їх переховку добре було би зладити собі окрему маленьку шафку з поличками і передїлками, щоби відтак, коли їх борзо потреба, не шукати за ними по всїх закутках. В той спосіб можна собі поволи зробити цїлу домашну аптику, в котрій повинні знаходити ся отсї найважнїйші лїки: 1) Галун: уживає ся яко средство стягаюче на бігунку, червінку і кроваву моч. Ґалуну звичайного (не паленого) дає ся коням і рогатій худобі по 8 ґрамів; свиням і вівцям по 2 ґрами, псам по 1 ґрамови, що дня два рази або розпущеного у водї або замішеного з мукою на тісто. Але треба давати лиш кілька днїв, бо даваний через довший час, може зашкодити травленю. До обмиваня при стовченях дає ся 25 ґрамів на лїтру води. — 2) Альой: жовто зеленава живиця з листя ростини званої альой, дуже гірка, уживає ся яко средство на прочищенє; коням дає ся 35 ґрамів, рогатій худобі 45 ґрамів, свиням і вівцям по 15 ґрамів, дає ся у водї, до котрої треба додати трохи мила; води треба брати теплої і коли альой розпустить ся, нехай вода трохи підстоїть ся, а тогди єї зілляти і давати. Такої настійки з альою (екстракту, можна готовий купити в аптицї) дають також на кольки по 10 ґрамів. — 2) Арніка: з неї робить ся тинктура арнїкова (на 1 часть цьвіту арнїки наливає ся 8 частий чистого спіритусу; уживає ся до натираня при стовченях і звихненях; також заливає ся непоменші рани. — 4) Корінь татарского зїля: скріпляє жолудок, дає ся на брак апетиту (охоти до їди) і на здутє. Коням і рогатій худобі дає ся по 30 ґрамів, вівцям і свиням по 10 ґрамів, псам по 2 ґрами. (Д. б.)

— Дешевий а добрий спосіб запусканя підлоги: Бере ся зелених верхних лупинок з волоского оріха, варить ся їх у великім горшку і додає ся богато соди. Коли вже зовсїм розварять ся, виливає ся їх до макітри і розтирає добре, при чім додає ся ще трохи теплої води, а відтак перецїджує ся. Тим дуже темним плином змиває ся відтак білу підлогу і лишає ся, щоби висхла; відтак змиває ся ще раз і знов дає ся їй висхнути. Опісля заварює ся льняний олїй і коли ще теплий, натирає ся ним при помочи вовняних платків підлогу і лишає ся щоби висхла, а по тім ще раз натирає ся олїєм. Підлога виглядає тогди як би дубова а барва єї не витолочує ся так легко як олїйна фарба. Треба опісля раз що року напускати єї олїєм. До помастки з лупин оріхових можна ще додати т. зв. сиєньської землї.

вів тамтой, набравши знову відваги. — „Чорний пес“ у власній особі, що прийшов відвідати свого старого товариша корабельного Біля в господї під „Адміралом Бендов“. Ох Білю, Білю! Ми оба разом дожили красних річий, від коли я стратив оба отсї гаки — і він підніс в гору свою калїку руку.

— Досить того — сказав капітан. — Ви мене відшукали і ось я, отже кажіть, чого хочете від мене.

— Тепер ти знову зовсїм той сам Біль — відповів „Чорний пес“ — по тім я пізнаю тебе знову Білю. Отсей любий дїтвак, котрого я так полюбив, нехай насамперед принесе менї чарку руму. Тогди сядемо собі та поговоримо честно і отверто, як пристало на товаришів корабельних.

Коли я вернув з румом, они вже були посїдали — капітан на однім, а „чорний пес“ на другім кінци накритого стола, близше до дверий, при чім він, як менї здавало ся, не спускав капітана з ока, а рівночасно памятав добре на то, де майстер лишив діру в стїнї.

Він казав менї вийти і лишити двері отвором. — Для мене, синоньку, нема дірок з замку — сказав він і я лишив їх самих та вийшов до шинку.

Але хоч я слухав дуже уважно, то все-таки не міг я довгий час нїчого зачути, як лиш тиху розмову. Наконець стали голоснїйше говорити, і я зрозумів кілька слів, але то були по найбільшій части проклони, походячі від капітана.

— Нї, нї, нї і ще раз нї, не хочу о тім нїчого й чути! — крикнув він раз, а відтак знову: Коли вже прийде до вішаня, то нехай всї повиснуть, так я кажу!

Відтак нараз посипали ся страшенні проклони — чути було як перевертають столи та кидають стільцями, шабля забренїла об шаблю, і в тій же хвили побачив я, як „чорний пес“ пустив ся втїкати, а капітан гонив за ним, що лиш мав сили. Саме в дверех замахнув ся ще капітан на втїкаючого і був би певно розрубав єго на двоє, як би був не зачепив шаблєю об нашу велику вивіску. Ще й до нинїшного дня видко заруб на нїй.

Битва закінчила ся тим зарубом. „Чорний пес“, дїставши ся раз на улицю мимо своїх ран дав добре ногам знати, і за пів мінути щез вже за горбом. Капітан стояв все ще на своїм місци і мов остовпілий витріщив очи на вивіску. Відтак протер собі кілька разів очи рукою і наконець вернув знову до хати.

— Джім — каже він — руму! І коли то сказав, заточив ся, та вхопив ся одною рукою стїни.

— Чи Ви зранені? — крикнув я.

— Руму! — сказав він ще раз. — Менї треба виносити ся звідси. Руму! Руму!

Я побіг, але та подія так мене перепудила, що я розбив фляшку, та й не міг зараз знайти пипку при бочцї. Коли я ще з тим порав ся, чую, що в гостиннїй щось тяжко упало. Я вбігаю і дивлю ся, а то капітан лежить як довгий на земли. В тій хвили вбігла й моя мати, бо також перепудила ся того крику і тої бійки та збігла по сходах на долину, щоби менї помагати. Ми обоє разом підняли єму голову до гори. Він віддихав дуже голосно і тяжко, очи мав замкнені, а лице єму страшно змінило ся.

— Боже мій, Боже! — падькала ся моя мати — яка-ж ганьба для нашого дому! А твій бідний тато лежить там на горі недужий на своїй постели.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 15 січня. Fremdenblatt довідує ся, що конференция президента мінїстрів з моравскими мужами довіря не відбуде ся перед кінцем січня.

Льондон 15 січня. Times доносить з Пекіну, що хіньске правительство не відкинуло предложень Росиї в справі позички, лиш настала перерва в переговорах, бо хіньске правительство сподїває ся, що Анґлїя дасть поміч під користнїйшими услівями.

Париж 15 січня. Вчера рано зробили студенти демонстрацию перед редакциєю ґазети Aurore і спалили одно число тої ґазети, в котрім було письмо Золї до Фора.

За редакцию відповідає: **Адам Кочохоцкий.**

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.